

Finanční strategie a implementace směrnic Rady EU na úseku vodovodů a kanalizací

Ing. Jan Plechatý
Ministerstvo zemědělství

A. Informace k implementaci směrnice 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu

Byl vypracován implementační plán směrnice 98/83/EC o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu, na základě kterého navrhla ČR přechodné období do konce roku 2006. Implementační plán byl schválen usnesením vlády č. 722 ze dne 26.7.2000 a je plněn dle přijatého harmonogramu.

Transpozice směrnice o pitné vodě v podstatné části bude dosaženo k 1.1.2001 nabytím platnosti zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a prováděcí vyhlášky č. 376/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu a rozsah a četnost její kontroly a dále zákonem č. 306/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích.

V roce 2001 bude provedena novela vyhlášky č. 184/1997 Sb., o požadavcích na zajištění radiační ochrany, kde budou transponovány požadavky směrnice na ukazatele a limity radioaktivity pitné vody. V projednávání Poslaneckou sněmovnou Parlamentu je návrh zákona o vodovodech a kanalizacích, který upravuje některé technické požadavky na distribuci pitné vody a stanovuje požadavky na výrobce, distributory a odběratele pitné vody. Tím bude dosaženo plné transpozice směrnice 98/83/ES. Celostátní monitorovací systém kvality pitné vody je připravován tak, aby byl funkční od 1.1.2002.

Od 2. poloviny r. 2000 do 1. poloviny r. 2001 probíhá screeningový monitoring, který je organizován Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem zemědělství a má za úkol zjistit hodnoty těch ukazatelů zdravotní nezávadnosti a jakosti pitné vody, které současné předpisy neobsahovaly a zpřesnit údaje o koncentracích látek, u kterých byl limit směrnicí 98/83/ES oproti současným předpisům podstatně snížen. Na základě předběžných výsledků, které jsou k dispozici ke konci roku 2000 budou po jejich vyhodnocení specifikovány nutné kroky pro dosažení stanovených limitů, včetně odhadu nákladů na technická a technologická opatření.

Cílem je vypracování Akčních programů, které připraví do cca poloviny roku 2002 Ministerstvo zemědělství na základě aktualizovaných údajů o konkrétních akcích relevantních jednotlivým druhům opatření. Bude též využito výsledků screeningového monitoringu v r. 2001 zajišťovaného orgány Ministerstva zdravotnictví.

Jedním z podkladů pro žádost České republiky o přechodné období, která byla v lednu t.r. postoupena cestou MZV ČR příslušným orgánům EU, byl i soupis opatření nezbytných k implementaci směrnice EU, resp. soupis konkrétních investičních projektů.

Ministerstvo zemědělství zpracovalo tyto seznamy na podkladě zjišťování potřeb v jednotlivých okresech ČR v průběhu 4. čtvrtletí 2000. Tohoto zjišťování se zúčastnily vlastníci i provozovatelé vodovodů a kanalizací a též některé soukromé konzultační a projektové firmy.

Sumární výsledky dokumentuje následující tabulka souhrnu nezbytných nákladů:

	opatření ke zlepšení kvality pitné vody při její úpravě nebo u zdroje	opatření k rozšíření počtu obyvatel zásobovaných z veřejných vodovodů
počet akcí	256	1203
investiční náklady (mld.Kč)	6,6	22,4

Speciální pozornost bude věnována vlivu materiálů na výslednou jakost pitné vody, především výskytu olova z olověných trubek nebo trubek z PVC obsahujících olovo jako stabilizátor.

Za prioritní akce, které by měly být realizovány do konce roku 2003, se považují ta opatření, která naplní parametry směrnice u vodovodů zásobujících více než 5000 obyvatel. Do konce roku 2006 by měla být zajištěna další relevantní opatření.

Finanční zajištění nezbytných opatření vychází z předpokladů využití především následujících zdrojů:

- vlastní zdroje vlastníků infrastruktury,
- státní finanční podpora z kapitoly MZe, program Výstavby a obnovy vodovodů a úpraven vod, zahrnutý ve státním rozpočtu (zahrnující též finanční zdroje poskytnuté v rámci půjčky státu od Evropské investiční banky),
- předstrukturální fond ISPA,
- PHARE.

Spíše výjimečně lze do roku 2006 předpokládat využití úvěrových zdrojů i netradičních fondem financování infrastruktury.

B. Informace k implementaci směrnice EU 91/271/EEC, o čištění městských odpadních vod

Byl vypracován implementační plán směrnice 91/271/EEC, o čištění městských odpadních vod, na základě, kterého navrhla Česká republika přechodné období do konce roku 2010. I tento implementační plán schválila vláda svým usnesením č. 722 ze dne 26.7.2000.

Úplné transpozice této směrnice bude dosaženo až přijetím nového zákona o vodách a příslušných prováděcích právních předpisů. Tento zákon je projednáván v současné době ve 2.čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Svým usnesením č. 998 ze dne 11.11.2000 vzala vláda na vědomí návrh strategie financování implementace směrnice Rady 91/271/EEC, o čištění městských odpadních vod, který zpracovalo Ministerstvo zemědělství společně s Ministerstvem životního prostředí. Podrobnější informace o této strategii financování obsahuje poslední číslo časopisu SOVAK, a proto si dovoluji na něj odkázat.

Rovněž i na úseku naplnění implementace této směrnice je cílem vypracování Akčních programů, které připraví Ministerstvo zemědělství do cca poloviny roku 2002. Též pro tyto Akční programy využije MZe zjištěných údajů a informací o jednotlivých relevantních investičních akcích, nezbytných k realizaci cílů směrnice, a to od vlastníků a provozovatelů i soukromých firem.

Jedním z podkladů pro žádost České republiky o přechodné období, která byla v lednu t.r. postoupena cestou MZV ČR příslušným orgánům EU, byl i soupis opatření nezbytných k implementaci směrnice EU resp. soupis konkrétních investičních projektů.

Sumární výsledky dokumentuje následující tabulka souhrnu nezbytných nákladů:

Sumární přehled opatření a nákladů

	Čištění odpadních vod – aglomerace (EO)					Sběrné systémy – aglomerace (EO)	
	< 2 000 (čl. 7)	2 000 – 9 999 (čl. 4)	10 000 – 14 999 (čl. 4+ 5)	15 000 – 149 999 (čl. 4 + 5)	> 150 000 (čl. 4 + 5)	2 000 – 9 999 doplnění sběrných systémů (čl. 3)	aglomerace > 10 000 doplnění sběrných systémů (čl. 3 + 5)
počet aglomerací (celkem)	322	201	34	58	8	411	221
investiční náklady na implementaci (mld.Kč)	7,098	7,183	2,796	6,886	9,763	32,984	31,269
investiční náklady na opatření v aglomeracích nad 10 000 EO (mld.Kč)	-	-	19,445			-	31,269
Celkem investiční náklady (mld.Kč)	33,726					64,253	
	97,979						

Investiční náklady jsou vyjádřeny v cenách očekávaných v době realizace (cenová úroveň 2000 x 1,3)